

IN HEAVEN THERE IS NO WHISKEY... THAT'S WHY WE DRINK OURS HERE.

- lidt betragtninger over den enestående irske folkesjæl

AF CLAUS HEBOR - WWW.HEBOR.DK

© Tourism Ireland

Irer er utrolig positive overfor nye muligheder og har en enestående interesse for andre mennesker. Måske er det opstået gennem deres historie med engelsk undertrykkelse gennem 800 år, hvor det meste af befolkningen har levet i en ubeskrivelig fattigdom, og hvor endnu flere er emigreret mod fjerne horisonter for at finde nye muligheder. Måske er irerne bare mere nysgerrige og på en mere charmerende og positiv måde end andre folkeslag, eller måske hygger de sig bare med andre mennesker. Som alt i Irland er forklaringen sikkert en kombination af det hele, og man kan ikke rigtig forstå den irske mentalitet, hvis man ikke kender deres historie, kultur, pubber, spiritualitet, humor og de 117 andre ting, der betyder noget i Irland. Irerne selv har et helt specielt ord for det: ”craic”. Jeg hørte om det første gang på en pub i Dublin, og straks troede jeg, at jeg var faldet i klørne på en pusher, men fandt hurtigt ud af, at han blot ville snakke – og at craic intet har med crack at gøre.

Craic kan egentlig ikke oversættes, men er den stemning, som opstår når man på en pub har en god, levende konversation i godt selskab med god musik, sang og historier – og uden tvivl en Guinness og en god irsk whiskey. Og så er man ikke en fremmed, men blandt venner.

Mødet med den irske mentalitet

Allerede på mit første pub-besøg i Irland tilbage i ’91 mødte jeg den helt enestående irske mentalitet. Jeg sad gemt bag en avis, og alligevel satte en 98-årig gammel irer med sixpence sig ved mit

”

Her er ingen fremmede; kun venner du endnu ikke har mødt” er tilskrevet den kendte irsk digter W.B. Yeats, men er blevet en fast talemåde i Irland. Den siger utroligt meget om irernes indstilling til andre mennesker, til verden, og til livet i al almindelighed.

bord og begyndte venligt at spørge til mig. Med nogle korte og nogenlunde høflige svar måtte han da forstå, at jeg hellere ville læse min avis i fred, men han fortsatte ufortrødent med at snakke. Han var kommet tilbage for at se hans fødeland Irland, før han skulle dø. Kort fortalt var han udvandret til USA efter Påskeopstanden i 1916 og havde ikke været i Irland siden da.

Hans historie var som en spændende film, hvor jeg hørte om barndommen i Irland omkring 1910, hans liv i 20’ernes USA med arbejde på én af de første fly-fabrikker, hans afdøde hustru og de mange børn – illustreret af gamle, gulnede fotografier, som han havde i en gammel skotøjsæske. Pludselig var 4 timer med sjove, rørende, sørgelige og spændende historier fløjet bort. Jeg har ikke set eller snakket med ham siden, men efter den aften har jeg været fascineret af irerne og deres mentalitet – og opsøger under hvert besøg den herlige craic på den lokale pub.

Pubben er med hele livet

Netop pub-livet er en institution i Irland og har intet til fælles med et dansk værtshus. Pubben er ”dagligstuen” i ethvert hjem, så her mødes man som i én stor familie. Alle aldersgrupper - gamle og unge - blander sig uden problemer og med højt humør. Der er respekt for de ældre og den visdom, som de har. Kvinderne nyder publiket lige så meget som mændene, men som de siger: ”Men are like bagpipes: no sound comes from them until they’re full”. Her er historier og sange om frihedskampen eller Molly Malone – handlende i fisk og mere til - som værdsættes lige så højt af de ▶

© Tourism Ireland

© Tourism Ireland

unge, og som binder bånd mellem generationerne. Og det er nu engang livsbekræftende at se en 70-årig dame synge og danse til U2. Og både Guinness og whiskey er en fast bestanddel af publivet, og med tydeligt underspillet humor siger irerne: "God invented whiskey to keep the Irish from ruling the world".

Pubben er med irerne i hele deres liv – og også efter.

I Drogheda nord for Dublin mødte jeg to søstre på en ganske lille pub, som havde været i familiens eje i mere end 150 år. De fortalte, hvordan de for et par år siden tog afsked med deres mor med gravøl, hvor de i 3 dage festede på pubben med den afdøde moders kiste på bardisken.

På Johnny Fox' Pub i Wicklow Mountains - en af de rigtig mange "højt beliggende pubs i Irland" - står i en væg en flaske med aske fra en irsk udvandrer, som døde i New York i 1998. Han nåede aldrig at besøge pubben i live, men hans største ønske var, at hans aske skulle bringes dertil. Selv efter døden er pubben et uundværligt mødested.

Johnny Fox' er i øvrigt et meget populært sted for statsoverhoveder, og mange præsidenter har skrevet, at netop deres besøg på Johnny Fox' gjorde forhandlingerne nemmere og mere behagelige. Irsk craic har også positiv indflydelse på storpolitik.

Vidunderlig underspillet humor

Irerne har en helt vidunderlig, underspillet humor og en meget laid-back indstilling til livet, religion, arbejde og koner! Hvis det øser, så siger de optimistisk "It's a fine day for young ducks", og de beskriver et dårligt ægteskab som "She burnt her coal and did not warm herself".

Historier er en vigtig del af irsk craic og pub-liv, og en "storyteller" hedder en "Shanachie" (sha-na-key) på gælisk. Det er helt almindeligt at rejse sig op for at fortælle historier, som ofte tager udgangspunkt i egne oplevelser – og så gør det ikke så meget, at den måske ikke er helt sand. Bare pointen er god!

THE NUN & THE WHISKEY

Murphy approached Mulligan's bar. On the step outside he was accosted by a nun, Sister Marie, who said:

'Surely a fine man like yourself is not going into this den of iniquity? Surely you're not going to waste your hard-earned cash on the devil's brew. Why don't you go home and feed and clothe your wife and children?'

'Hang on, Sisters,' spluttered Murphy. 'How can you condemn alcohol out of hand? Surely it's wrong to form such a rash judgement when you've never tasted the stuff?'

'Very well,' said Sister Marie. 'I'll taste it just to prove my point. Obviously I can't go into the pub, so why don't you bring me some whiskey. Oh, and just to camouflage my intent, maybe you should bring it in a cup not a glass!'

'OK,' said Murphy and into the bar he breezed.

'I'll have a large whiskey,' he said to the barman. 'And can you put it in a cup?'

'My God,' said the barman, 'that nun's not outside again is he?'

Den slags historier hører man overalt, men gå selv på opdagelse.

Det eneste det kræver, er et åbent sind og en Guinness og en whiskey. ■

FAKTA

Irlands-eksperten Claus Hebor, der tillige er rejsearrangør og Irlandsguide, har besøgt den grønne ø mere end 100 gange. Han er uddannet historiker og har et dybtgående kendskab til irsk historie, kultur og levevis. Han har skrevet talrige artikler og holder løbende foredrag om Irland samt arrangerer events som "An Irish Evening" med irsk musik, riverdance og whiskeysmagning.